

38. ČÍSLO / VII. ROČNÍK

7 Kč (8,50 Sk)

19. ZÁŘÍ 1999

Z obsahu:

Církev žádá o odpuštění za hříchy svých synů

Jan Pavel II.
při generální audienci
1. září 1999
– strana 2 –

Hus a Savonarola

Rozhovor
s prof. Woldemarem
Brandmüllerem
– strana 4 –

Satan na programu dne – strana 6 –

Co je to za módu?

Rozhovor s exorcis-
tou P. Gabrielem
Amorthem
– strana 6 –

Dílo někoho jiného

Kardinál Gotfried
Danneels – dokončení
– strana 8 –

Šestero základních pravd

Znáš svou víru?
– strana 10 –

Potřebujeme dnes ještě odpustky?

Pavel Vácha
– strana 12 –

List ke školnímu roku 1999/2000

– strana 15 –

Albrecht Dürer: Uzamykání ďábla
do propasti a nový Jeruzalém

Církev žádá o odpuštění za hříchy svých synů

Pozehnaný jsi, Hospodine, Bože našich otců... zhřešili jsme, svévolně jsme se odvrátili od tebe, neposlouchali tvá příkázání... (Dan 3,26.29) Tak prosili Židé po vyhnanství (srov. také Bar 2,11-13) a obviňovali se tak za hříchy, které spáchali jejich otcové. Církev napodobuje jejich příklad a žádá o odpuštění vin svých synů včetně vin historických.

Impulz k obnově

Konání 2. vatikánského koncilu totiž v našem století vyvolalo významný impulz k obnově Církve, aby jako společnost spasených se stávala stále živějším a zřetelnějším Kristovým poselstvím uprostřed světa. Věrna učení posledního koncilu si Církev stále více uvědomuje, že pouze v ustavičném očišťování svých členů a svých institucí může poskytnout světu věrohodné svědectví o Pánu. Proto »je zároveň svatá i stále potřebuje očišťování a jde trvale cestou pokání a obnovy« (LG 8).

Nová stránka dějin

Přiznání společenské propojenosti hříchů pudí Církev, aby žádala o prominutí »historických« vin svých synů. K tomu poskytuje vzácnou příležitost Velké jubileum roku 2000, v němž v souladu s učením II. vatikana

hodlá začít novou stránku dějin při překonávání překážek, které ještě rozdělují lidské bytosti, a zvláště křesťany.

Odpovědnost za dávná pohoršení

Proto jsem v listě *Tertio Millenio adveniente* žádal, aby »Církev na konci tohoto druhého tisíciletí s jasnějším vědomím vzala na sebe hříchy svých synů ve vzpomínce na všechny situace v průběhu dějin, kdy se vzdálili od ducha Krista a jeho evangelia a namísto svědectví života inspirovaného hodnotami víry poskytovali světu podívanou na způsoby myšlení a jednání, které byly skutečnými formami protisvědectví a pohoršení« (TMA 33).

Uznání historických vin předpokládá zaujmout postoj k událostem, tak jak se skutečně staly a které mohou být odhaleny pouze jasným a úplným historickým badáním. Na druhé straně soudy o historických událostech nemohou být odtrženy od realistického posouzení základních podmínek a kulturních souvislostí dříve, než bude rozhodnuto o zvláštní mravní odpovědnosti.

Čelem k historické pravdě

Církev se jistě nebojí pravdy, která se vynoří z dějin, a je

připravena uznat omyly, ke kterým tu a tam došlo, především pokud se jedná o povinnou úctu k osobám a společenstvím. Je připravená vystříhat se generalizovaných ospravedňujících

nách, zůstávají pohoršením před tváří světa. Druhý akt lítosti se týká použití **metod nesnášenlivosti, a dokonce i násilí ve službě pravdě** (srov. TMA 35). I když to mnozí dělali v do-

nebo odsuzujících úvah, pokud jde o různá historická období. Světuje zkoumání minulosti trpělivě, čestně, vědecké rekonstrukci osvobozené od konfesních a ideologických předsudků, ať už jde o výtky, kterých se jí dostává, nebo o bezpráví, kterých se dopustila.

Církev cítí povinnost uznat viny svých vlastních členů, pokud je potvrdí seriózní historické badání, a žádat odpuštění od Boha i od bratří. Žádost o odpuštění nesmí být chápána jako projev falešné pokory ani jako popření dvoutisícileté historie, jistě bohaté na zásluhy na poli bliženské lásky, kultury a svatosti. Odpovídá naopak na neodvolatelný požadavek pravdy, která vedle kladných aspektů uznává také lidská omezení a slabosti v různých generacích Kristových učedníků.

Rozkol a metody násilí

Bližící se Jubileum obrací pozornost k určitým druhům přítomných i minulých hříchů, pro které je třeba obzvláštním způsobem vzývat Boží milosrdenství.

Myšlím především na bolestnou skutečnost **rozdělení mezi křesťany**. Zranění z minulosti, jistě ne bez viny na obou stra-

bré víře, neodpovídalo jistě evangelium domnívat se, že pravda může být vnucována pomocí síly. Je zde také u mnoha křesťanů nedostatečné rozlišování situací, kdy jsou porušována základní lidská práva. Žádost o odpuštění se týká toho, co bylo opomenuto nebo zamlčeno pro nedostatečné nebo chybné hodnocení, a toho, co bylo učiněno nebo řečeno způsobem neurčitým a málo vhodným.

V tomto a jiném ohledu »uvážení polehčujících okolností nezabavuje Církev povinnosti velmi želez slabosti svých synů, kteří pokřivili její tvář, a dokonce zabránili tomu, aby plně zobrazovala obraz svého ukřižovaného Pána, nepřekonatelného svědka trpělivé lásky a pokorné mírnosti« (tamtéž).

Kající postoj Církve našich dnů na prahu třetího tisíciletí nechce být strojeným historiografickým revizionismem, který by byl stejně podezřelý jako neúčinný. Obrací pohled k minulosti a k uznání vin spíše proto, aby byla **pro budoucnost** lekcí, jak vydávat ryzejší svědectví.

L'Osservatore Romano
2. 9. 1999
Mezitulky a zvýraznění
redakce Světla

Církev věří, že Kristus, jenž pro všechny zemřel a vstal z mrtvých, dává člověku skrze svého Ducha světlo a sílu, aby mohl odpovédět na své nejvyšší povolání; věří, že lidem nebylo dáno pod nebem jiné jméno, v němž by došli spásy. Věří též, že klíč, střed a cíl celých lidských dějin je v jejím Pánu a Učiteli. Kromě toho církev tvrdí, že za všemi změnami je mnoho věcí, které se nemění a které mají svůj poslední základ v Kristu, jenž je stejný včera, dnes i navěky. Proto ve světle Krista, který je obraz neviditelného Boha a zrozený dříve než kdokoli z tvorů, chce tento koncil mluvit ke všem lidem s úmyslem objasnit tajemství člověka a účastnit se řešení hlavních otázek naší doby. (*Gaudium et spes*, čl. 10)

Boží ekonomika

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Tvé oko je zlé, že já jsem dobrý?

Prorok Izaiáš tě dnes vyzývá, abys hledal Hospodina, když je blízko. Oživ svou touhu po jediném živém a pravém Bohu, abys nepropásl příležitost, když je možno jej najít. Ale měj na paměti, že bys jej nikdy nenašel, kdyby ti sám nevycházel vstříc. Jeho Syn ti chce právě dnes ukázat, že nebeský Otec nečeká, že si jej najdeš, ale sám se za tebou vypravil. Jestliže se ti zdá, že jej dlouho nenacházíš, není to proto, že by byl daleko, ale je to tím, že se díváš stále ještě jinam, protože jeho myšlenky nejsou myšlenky tvoje. Ježíšovo podobství o hospodáři a vinici ti pomůže překonat tuto překážku. Vstup do něho s prosbou: *Otevři, Pane, moje srdce, abych naslouchal slovům tvého Syna.*⁽¹⁾

Sleduj chování nebeského Hospodáře. Vybudoval krásnou vinici, na které najde obživu velký počet dělníků. Nespolehá na to, že někdo přijde a bude chtít práci. Nečeká. Sotva se rozednilo, sám vychází hledat dělníky pro svoji vinici. Každý, kdo má zájem, může nastoupit. Odměna, kterou nabízí, je víc než bohatá. Není to jedinečná příležitost?

Ačkoliv se to na vinici už od rána čile hemží, Hospodář stále není spokojen. Vychází znovu a znovu a hledá další ochotné pracovníky. Velmi dobře ví, kde je najít. Stačí jít na tržiště. Tady je stále mnoho těch, kteří nečinně stojí.

Nepostáváš také neužitečně na tržišti dnešního světa? Nabízí se tu příliš mnoho k vidění a ta spousta neodbytně lákajících věcí kolem tebe snadno zaujme všechnu tvou pozornost a zájem natolik, že pak ztrácíš ze zřetele to, co je podstatné. Jestliže přijmeš hospodářovu nabídku, neměl bys práci na jeho vinici chápat jako vedlejší, doplňkové zaměstnání, na které pomyslíš, až jestli zbude čas. Boží vinice není nějaké zlášť oddělené pracoviště. Můžeš a máš na ní pracovat, kdekoli jsi. Nepracovat tak, že se při všem, co děláš, angažuješ v prvé řadě a s celým nasazením pro Boží království, je ve skutečnosti jenom zahálka, i kdyby tvoje aktivita byla sebehorečnější. Právě v tom se možná liší tvé myšlení od toho, co od tebe Hospodář očekává.

Že je Otcovo dílo nade vše důležité, poznáváš z toho, jak mu na něm záleží. Neustále vyhledává nové pracovníky. Ale nejen to. Ačkoliv dne ubývá a doba, na kterou hledá a najímá hodinu po hodině další a další dělníky, je stále kratší, nabízená odměna zůstává i nadále v nezměněné výši: celý jeden denár.

Zdá se ti to divné? I zde se projevuje rozdíl mezi jeho logikou a tím, jak uvažují lidé tohoto světa. Pozemský člověk soudí, že tento Hospodář nemyslí ekonomicky. Jenomže o kolik převyšují nebesa zemi, o to se liší jeho chování od našeho chování. Nebeský Hospodář směřuje zcela jinam, než kam míří lidské úsilí. Můžeš to pochopit, jen když přijmeš jeho logiku: Na rozdíl od lidského smýšlení, které vidí smysl života ve svém sobecky ziskuchtivém pachtění, Bůh nesměřuje k tomu, jak co nejvíce získat, ale hledá všemožně a velkodušně způsob, jak by ze své nepřeborné hojnosti co nejvíce a co nejjstřeději rozdělil.

Nebeskému Hospodáři záleží na tvém výdělku, jako by to byl jeho vlastní vytoužený zisk. On totiž velmi dobře ví, že se tu jedná o nejpodstatnější částku, bez níž se neobejdeš, máš-li si zachovat svůj nesmrtelný život. Všechno ostatní, co si vyděláš, ti bude k ničemu, pokud si nezajistíš právě jeho denár. Potřebuje tě na své vinici, protože by pokládal za svou největší ztrátu, kdyby ti nemohl vyplatit tvou mzdu, kterou si pro tebe od věčnosti připravil s tak nezištnou láskou a otcovskou pečlivostí.

To je tedy logika, kterou se řídí Boží ekonomika, když na sklonku dne vyplácí všem mzdu. Ale lidé to nechápou. Jak vidíš, místo dikůvzdáním končí den reptáním. Ti, kteří přišli ráno první, bouří se náhle proti hospodáři, ačkoliv dostali přesně to, na čem se dohodli, dříve než nastoupili.

Co jim tak kazí radost ze zasloužené mzdy? Zachtělo se jim odměnit se navíc vědomím, že si přišli na víc nežli ti druzí. Kdo reptá na Hospodáře? Ti, kdo se domnívají, že není dosti moudrý, když se neřídí podle jejich zdání. Dokud hledáš své potěšení v tom, že se se zalíbením zhlížíš sám v sobě, připravuješ se slepě o radost, jakou by tě mohla naplňovat samotná velikost Božího daru. Přestaň se rozhlížet kolem sebe v domnění, že máš tím víc, čím méně mají druzí. Co by ti mohlo přidat takové srovnávání k Božímu denáru, ve kterém je sám Bůh? Boj se stavu, že by se tě zmocnila závist a byl bys *zlý, protože Bůh je dobrotivý ke všem a má soucit se všemi svými tvory.*⁽²⁾ Při dnešním setkání s Pánem pros proto z celého srdce: *Prosím tě, Pane, ať působení nebeského daru tak pronikne celou moji bytostí, aby ve mně nepřevládlo lidské smýšlení.*⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. verš ke zpěvu Aleluja;

⁽²⁾ srov. resp. žalm 145;

⁽³⁾ srov. modlitba po přijímání.

1. čtení – Iz 55,6–9

Hleďte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změni své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští. „Mé myšlenky nejsou myšlenky vaše, ani vaše chování není podobné mému,“ praví Hospodin. „O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho chování, mé myšlení od myšlení vašeho.“

2. čtení – Flp 1,20c–24,27a

Bratři! Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě na živu. Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangeliu.

Evangelium – Mt 20,1–16a

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobství: „Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem devíti hodin, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.‘ A šli. Kolem dvanácti a tří hodin odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak.

Vyšel kolem pěti hodin a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: ‚Co tu celý den nečinně stojíte?‘ Odpověděli mu: ‚Nikdo nás nenajal.‘ Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici!‘

Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, začni od posledních k prvním.‘ Přišli ti, kdo nastoupili kolem pěti odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: ‚Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.‘ On však jednomu z nich odpověděl: ‚Příteli, nekřivdím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomu poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chceš? Anebo závidíš, že jsem dobrý?‘“

Hus a Savonarola

Nebude zapotřebí napsat po 2000 letech nové církevní dějiny?

Ve svém apoštolském listě Tertio Millenio adveniente vyzval papež Jan Pavel II. Církev ke »zpytování svědomí«. Jak však toto zpytování svědomí má vypadat, o tom se vedly spory již před publikováním tohoto listu. Když byli kardinálové v r. 1994 vyzváni, aby se vyjádřili k předběžnému konceptu tohoto listu, vyjádřilo mnoho hodnostářů své teologické výhrady k »revizi« církevních dějin. Vatikánský mluvčí J. Navarro-Vals musel konstatovat: »Několik hodnostářů odpovědělo, že místo zkoumání minulosti by bylo lepší soustředit se na analýzu současnosti.«

Přesto přišly z několika stran návrhy revidovat některé církevní procesy, konkrétně proces s českým národním hrdinou Janem Husem a dominikánem Dominikem Savonarolou, a jako symbolické gesto lítosti oba posmrtně rehabilitovat.

Pokud jde o Savonarolu, vyslovil florentský arcibiskup kardinál Piovanelli naději, že 500 let po spálení Savonarolova těla budou zahájeny kroky, které povedou k jeho svatořečení jako mučedníka.

Jak je třeba posuzovat otázku takové revize nebo rehabilitace z hlediska církevního dějepisce, na to jsme se zeptali historika prof. Waltera Brandmüllera, který je od r. 1971 ordinariem církevních dějin středověku a novověku na univerzitě v Augšpurku a členem Papežské akademie. Profesor Brandmüller je zakladatelem dějin koncilů a spoluvydavatelem historické ročenky Annuarium Historiae Concilliorum.

Pane profesore, Jan Pavel II. ve svém apoštolském listě vyzval ke »zpytování svědomí«, pokud jde o dějiny. V této souvislosti byly vysloveny návrhy na rehabilitaci českého národního hrdiny Jana Husa a dominikána Savonaroly. Jak lze ocenit takové kroky z hlediska církevních dějin?

WB: »Rehabilitace« znamená zjištění, že Hus buďto těm

bludným naukám, za které byl odsouzen, neučil, anebo že nauka, kterou zastával, není bludem, nýbrž pravověrným učením. Obojí je podle názoru kompetentních historických odborníků teologicky nemožné. Nelze akceptovat ani domněnku ušlechtilých osobních úmyslů. Hus zcela objektivně a tvrdošjně hlásal bludy proti víře. Jeho odsouzení bylo podle církevního i světského práva naprosto oprávněné. Že se ve středověku trestala hereze smrtí, je pro dnešního člověka pohoršením, ale dá se to pochopit, když vezmeme v úvahu, že se smrtí trestal i obyčejný polní puch.

Nad takovou přísnou trestní praxí, která stavěla objektivní pravdu a právní řád nad svobodu, důstojnost a život člověka, vyslovujeme dnes oprávněně politování (TMA 35). Nemůžeme však za to žádnou z tehdejších odpovědných osob obviňovat. Stejně tak nemáme nejmenší důvod, abychom se nad křes-

ťany středověku povyšovali. Jestliže oni položili člověka a jeho svobodu na oltář pravdy, my často obětujeme pravdu kvůli individu. Jednomu i druhému nebezpečí je velmi obtížné zabránit.

Je třeba mít také na paměti, že Hus svými kázáními vyvolal pogromy a pronásledování, svatokrádeže a vraždění katolických kněží a věřících. Následně pak husitské oddíly pronikly i do sousedních oblastí, dopustily se zde četných krutostí a nemálo katolických kněží a řeholníků muselo podstoupit mučednickou smrt. Jakákoliv rehabilitace by znamenala implicitně také ospravedlnění a schvalování těchto skutečností.

Především však je tato rehabilitace nemožná z dogmatických důvodů: Husovo učení bylo jako heretické odsouzeno na 15. zasedání Kostnického koncilu 6. července 1415 a toto odsouzení potvrdil papež Martin V. v bule *Inter cunctas* z 22. února 1418. Rehabilitace by protirečila koncilu a papeži. To, co je z ekumenického hlediska možné, udělal Svätý otec již několikrát s velkým taktem, když ocenil osobní integritu českého národního hrdiny.

Sdílejí tento názor také jiní historikové?

WB: Konzultoval jsem toto pojetí Husovy osobnosti a jeho procesu s českými historiky a teology a setkal jsem se při veřejném vystoupení na Karlově univerzitě se souhlasem odborných kruhů. Na rehabilitaci Husa by se i nekatoličtí odborníci dívali jako na nevhodný krok, poplatný překonanému stavu odborných poznatků.

A jak to vypadá v případě Savonaroly, který nebyl odsouzen za věroučné bludy?

Savonarola nebyl odsouzen pro věroučné bludy, nebyl ani odsouzen církevním, nýbrž jen světským soudem. Takže rehabilitace by byla záležitostí dnes už neexistující Florentské republiky. I když by mu byla při-

Hus před koncilem v Kostnici

znána rehabilitace morální, byla by taková »rehabilitace« velice problematická. Savonarolova osobnost je v historiografii stále ještě velmi nejasná, přičemž historická hodnocení jsou poplatná místním a skupinovým zájmům. V poslední době hodnotí Franco Cardini Savonarolovo počínání velmi kriticky: »Časem nabývalo jeho panování nad městem takřka diktátorských rysů. Jeho přívrženci vyvolávali přepady, raziemi a pálením předmětů a domácího zařízení a jinými formami zastrašování vytvářeli atmosféru hrůzovlády. (Lexikon des Mittelalters VII., 1995, s. 1414n) Rehabilitace by nejen odporovala historickému bádání, ale znamenala by také schvalování takových postupů.

Celkem je však třeba k takovým rehabilitačním záměrům poznamenat, že rehabilitace by se nemohla odvolávat na výsledky seriózního historického bádání. Kdyby takový plán existoval, opíral by se o stav poznání v duchu osvícenského myšlení a liberalismu. Novodobá bádání posuzují i takové fenomény jako inkvizice, čarodějnické procesy a křížové výpravy podstatně jinak a s větším nadhledem, než tomu bylo dosud. **Jaká kritéria by bylo možno uplatnit při revizi některých »temných stránek« církevních dějin?**

WB: Pokud jde o procesy v oblasti učení, jediným kritéri-

Betlémská kaple, dobová kresba

em je pravda víry. Revize jediného výroku v oblasti učení by vyvolala řetězovou reakci, jejíž konce nelze dohlédnout. Kdo od Církve něco takového požaduje, chce, aby se vzdala nejen své věrohodnosti, ale i své integrity: Učitelství by nemohl odsoudit žádný blud v oblasti víry, protože současně s jeho odsouzením by se na horizontu objevilo jeho odvolání. Přirozeně, existují omyly církevních soudů jiného druhu, například týkající se Jany z Arcu. Také jiné osobnosti utrpěly ze strany církevních představených křivdu. Ale zde vyvstává otázka měřítek, jakými se řídily soudy tehdejší doby, takže i zde se doporučuje obezřetnost.

Jaké úkoly tedy připadají kritickému historickému hodnocení?

WB: Věcné historické hodnocení nesmí vypadat ani jako apologie, ani jako odsouzení. Především se však musí vystríhat nebezpečí anachronistického přístupu a instrumentalizace. **V čem vidíte nebezpečí instrumentalizace?**

WB: Nemalé nebezpečí spočívá v pokušení zatáhnout dějiny do služeb aktuálních politických, resp. církevněpolitických zájmů, a tak z nich udělat ideologický nástroj na úkor historické pravdy. Obojí vyvolává v kruzích seriózních historiků jak kritiku, tak ironické komentáře.

Pokud jde o požadavky na rehabilitaci, které Církev dostává zvenčí, můžeme se zeptat, zda by někoho napadlo, aby požadoval po anglickém královském domě revizi procesu proti Tomáši Morovi a Janu Fisherovi, nebo od japonské a korejské vlády, aby uznaly procesy s četnými křesťanskými mučedníky 17. a 19. století za justiční vraždy. **Co tedy může být z hlediska »revize« církevních dějin plodné?**

WB: Když už myšlenka na revizi čarodějnických procesů z »temných století« církevních dějin může vůbec nějakého his-

torika přitahovat, tak je to vlastně zcela jiná záležitost. Místo aby vyslovoval soudy o minulosti, měl by obrátit svou pozornost ke zkoumání příčin, souvislostí a následků toho, co dnes hodnotíme jako chybný vývoj Církve v minulosti. Kdekoliv se zdá, že takové hodnocení je výstižné, dospěje se téměř vždy k poznání, že šlo o nekrické zanedbání požadavku, že je třeba se distancovat od toho, co si myslel a dělal okolní profánní svět a co pak vedlo k negativním důsledkům. Jan Pavel II. tedy velmi moudře radí, když vyzývá současnou Církev, aby soudila sama sebe: „*Vážné zpytování svědomí doporučovala většina kardinálů a biskupů zvláště ve vztahu k církvi naší doby. Je třeba, aby se křesťané na prahu nového tisíciletí pokorně postavili před Pána a ptali se sami sebe na svou spolupodpovědnost ve vztahu ke zlu*

Savonarola při kázání – středověká rytina

naší doby. *Současná epocha totiž kromě mnoha světel vykazuje i nemálo stínů.*

Jak bychom mohli například přejít mlčením náboženskou lhostejnost, která vede mnoho dnešních lidí k tomu, že žijí, jako by Bůh vůbec nebyl, anebo se spokojují s jakousi náboženskou vlačností, která není schopna se poměřit s problémem pravdy a povinností uvést s ní v soulad svůj život? Sem také patří velmi rozšířená ztráta vyššího smyslu

lidského života a zmatek v oblasti mravního života, dokonce v základních hodnotách úcty k životu a rodině. Ověření pravého stavu věci se ukládá i synům Církve: nakolik se sami dávají ovládnout světským duchem a etickým relativismem? Jak velký podíl musí přiznat tváři v tvář bezbožnosti, která se stále více šíří, protože neukázali pravou Boží tvář také pro nedostatky ve svém náboženském, mravním a sociálním životě? (TMA 36)

Skutečnost, že Církev vstupuje do různých kultur, představuje něco jako pochod po ostrém horském hřebenu, při kterém ustavičně hrozí nebezpečí pádu na tu, či na onu stranu.

Závěr, který z toho máme vyvodit, není obviňující pohled zpět, nýbrž zvýšená bdělost vůči akutním ohrožením v současnosti.

Ostatně položme si otázku, do jaké míry se naše soudy

Savonarolova socha ve Florencii

biskupa nezáleží v prvé řadě na tom, jestli osobně hřešil více nebo méně, ale na tom, zda chránil víru přijatou od apoštolů a zda podporoval takové postupy, v nichž se Boží milost v dějinách projevuje a působí.

Když dnes Církev poznává a lituje selhání křesťanů v minulých staletích, pak adresátem, kterému je určena tato obžaloba, nemůže být nic nechápající, neli nepřátelsky nastavený »svět«. Spíše by měla spolu s apoštolem říct: *Moje svědomí mně sice nic nevyčítá, ale tím ještě nejsem ospravedlněn. Úsudek o mně patří Pánu. Proto nic nesudte předčasně, než přijde Pán. On také vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách, a učiní, že bude zřejmé, jaké měl kdo úmysly... (1 Kor 4,4–5)*

Oprávněný požadavek Svätého otce na »zpytování svědomí« neznamená, že zasedneme na soudnou stolicí jako dnešní spravedliví samosoudci nad skutečným nebo domnělým selháním křesťanů v minulosti. Tím, kdo je soudí, je jedině Pán. On však Církvi nezaručil nevinnost, naopak, daroval jí svátost na odpuštění vin. Proto se sluší, aby Církev na prahu třetího tisíciletí vzdávala díky a chválu za spásitelné Boží skutky, jejichž síla se stále znovu a nově osvědčuje i navzdory lidské slabosti.

30giorni 3/96, překlad -lš-

JAKÁ JE PRAVDA? V 34. čísle Světla jsme publikovali přehled Dr. Eggera: »Tajné rozdělení Církve«. Tento materiál vyvolal velký ohlas u čtenářů. Protože jde o závažnou problematiku, budeme postupně publikovat statě, které blíže vysvětlují, jaká je skutečná nauka Církve, aby se naši čtenáři mohli v těchto otázkách lépe orientovat. V těchto našich článcích se pak budeme vždy odvolávat na příslušný bod Eggerova přehledu.

Satan na programu dne

Eggerův přehled – bod 19 a 20

Ve svých posledních katechezích poukazuje Jan Pavel II. opakovaně na existenci a působení ďábla jako duchové bytosti, jejímž jediným cílem je škodit člověku.

»Křesťanská víra učí, že v riziku tohoto „ano“ nebo „ne“, kterým se vyznačuje svoboda stvořených bytostí, některé již vyslovily ne. Jedná se o duchovní tvory, kteří se vzbouřili proti Boží lásce a nazývají se **démoni** (srov. Lat. konc. IV: DS 800–801). (Katecheze 27. července 1999)

»Zlo působí ve světě duchová bytost, která se v biblickém zjevení nazývá **ďábel nebo satan**, který se postavil rozhodně proti Bohu (srov. KKC, 285 1n). Lidská »zloba« způsobená démonem nebo vyvolaná jeho vlivem se projevuje také za našich dnů v lákavé podobě a svádí mysl i srdce, aby tak vyvolala **ztrátu smyslu pro samotné zlo a hřích**. Jedná se o ono *tajemství nepravosti*, o kterém mluví sv. Pavel (srov. 2 Sol 2,7). Ono se určitě váže na lidskou svobodu, ale „uvnitř jeho lidské dimenze působí faktory, které je situují vně lidského, přímo do oblasti, kde svědomí, vůle a lidská vnímavost jsou **ve styku s temnými silami**, které podle sv. Pavla působí ve světě, až ho téměř opanovaly“ (Reconciliatio et poenitentia, 14).« (Katecheze 18. srpna 1999)

Ďábla jako hlavního původce a společného jmenovatele **veškerého zla** není možno ani v nejmenším ztráct ze zřetele nebo jakkoliv zlehčovat. Znamenalo by to zpochybňovat celé dějiny spásy a znehodnocovat smysl příchodu Syna člověka na tento svět. Celé jeho veřejné působení bylo systematickým bojem proti Odpůrci, které nabývalo tří navzájem propojených forem: osvobození od hříchu, osvobození od nemoci jako důsledku hříchu a osvobození od posedlosti ďáblem. S naším odvěkým nepřítelem máme co do činění v současné době v nemenší míře než za časů Ježíše Krista před 2000 roky. To je hlavní smysl našich křestních slibů, naší poslední prosby v modlitbě Páně, smysl žehnání, svěcení a užívání posvěcených předmětů, malých i velkých exorcismů při přípravě na křest.

Různé reklamy se často odvolávají na zcela zvrácenou představu, jako by to, co je »ďábelské«, bylo obzvláště cenné a žádoucí a jako by ďábel byl náš spojenec a dobrodinec, kterému církev neprávem křivdí. Ve skutečnosti ďábel působí a škodí lidem a církvi v ještě větší intenzitě než kdykoliv dříve. Je nanejvýš potřebné vrátit se k veřejným společným modlitbám za odvrácení zlého a jeho úplnou porážku.

-ar-

Stefano Paci

Co je to za módu?

Slovo má P. Gabriel Amorth: »Katolická hierarchie musí říct své velké „mea culpa“. Jestliže se stále více šíří ezoterické praktiky a satanské sekty, je to také její vina.«

Satan snad změnil svou strategii. Jestliže jeho největším vítězstvím dosud bylo, když předstíral, že neexistuje, nyní je přímo posedlý touhou hrát hlavní roli. Abychom si to uvědomili, stačí prolistovat italské noviny posledních měsíců. Témata o démonismu se objevují stále častěji na titulních stránkách. Už se to netýká jen tzv. satanského trojúhelníku Turin, Praha, Lyon. V Itálii má satan své přívržence od Benátek přes Řím až na Sardinii. Snaží se ze všech sil, aby získal publicitu. Na to, abychom zjistili počet jeho učedníků, statistiky nestačí. Rity se konají v tajnosti a to, co se dostane na veřejnost, je buďto jen folklór, nebo v horším případě kriminální důsledky. Ministr vnitra Rinaldo Corona, vyděšen rozšířením tohoto fenoménu, byl přinucen vyhlásit pohotovost všech policejních prefektů na poloostrově.

Co se to doopravdy stalo? Je tomu skutečně tak, že národ, v jehož středu je hlavní sídlo katolické Církve, má právě proto takovou přitažlivost pro knížete temnot? Abychom se o tom dověděli více, zeptali jsme se osoby, která se profesně denně nachází v boji s působením mocnosti zla: 70letého P. Gabriela Amortha. Ten byl kardinálem Ugo Polettim jmenován oficiálním exorcistou diecéze Řím podle předpisu církevního práva: »Nikdo nesmí zákonně vykonat exorcismus posedlých, jestliže neobdržel zvláštní a výslovné dovolení od místního ordináře.« (CIC, kán. 1172) P. Amorth nemá nic společného s obrazem exorcistů, které vidíme v některých drásajících filmových scénách. Naopak, P. Amorth je humorný, ironický, docela zábavný, což může souviset s jeho původem z kraje Emilia Romana. On sám často žertuje na téma své práce: »Jestli mám strach ze satana? Ten „dobytek“ musí mít strach ze mne, protože já mám moc jej Kristovým jménem vyháňet!« říká v modenském dialektu.

Otče Amorth, vy máte zvláštní znalosti na toto téma a můžete se opírat o své vlastní zkušenosti. Vzrostl v posledních letech počet osob, které vstupují do kontaktu s demony?

AMORTH: Bohužel ano. Během posledních deseti let, co vykonávám úřad exorcisty, mohl jsem konstatovat trvalý nárůst počtu osob, které se na mě obracejí. Ovšem, chtělo by to širší pohled, protože mnoho osob, které potřebují exorcistu, ani neví, že existuje, anebo nejsou schopny jej vyhledat. Počet takových požadavků je třeba odvozovat spíše od opravdové exploze zla než od zásahů ďábla.

Kde vidíte příčinu této skutečnosti?

AMORTH: Stále více lidí praktikuje spiritismus nebo vstupuje do satanských sekt. Někdy to dělají, aniž by si byli vědomi, do čeho se pouštějí. Ale pak jsou nuceni jednat pod vlivem násilí a prožívat jeho důsledky. Protože ďábel není žádná odosobněná bytost. Není to pouhý pojem, kterým psychologové pojmenovali jako abstraktní společenské zlo. On je konkrétní velmi inteligentní osoba: *Váš protivník ďábel obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by polhlil*. Bohužel teologie rozšířila v katolické Církvi špatný výklad tohoto pojmu, a to je v rozporu s učením evangelia, učitelským úřadem Církve a smyslem pro víru Božího lidu. Dokonce řada biskupů dnes nevěří v jeho

P. Gabriel Amorth

existenci. Jestliže stoupá počet těch, kteří se oddávají ezoterickým praktikám nebo vstupují do satanských sekt, pak je to v neposlední řadě proto, že se v Církvi nehlásá správné učení o ďáblu, tak jak nám je předává Písmo a tradice. I katolická hierarchie nese velkou odpovědnost za rozšíření fenoménu satanismu.

Kdo ještě je za to odpovědný?

AMORTH: Sdělovací prostředky. Odvedly na tomto poli velmi špatnou službu. Vnesly tento fenomén do široké veřejnosti, aniž by o něm správně informovaly. Tímto způsobem dělají zlu velkou propagandu. Můžeme být svědky, jak velký počet osob spěchá do řad magů, věštců, kartářů a do satanských sekt, takže dokonce veřejné úřady jsou tím zdešeny.

V čem spočívá povaha zla, o kterém jste hovořil?

AMORTH: Můžeme rozlišovat dva typy: ďábelský vliv a ďábelskou posedlost. Ďábelský vliv uplatňuje satan, když vyvolává fyzické nebo psychické poruchy, které neodpovídají ničemu, co je známé medicíně. Posedlost je méně častá. Dochází k ní, když démon vstoupí do

osobnosti a jedná skrze ni. Chci velmi zdůraznit, že případy skutečné posedlosti jsou řídké: Jejich počet nemá žádný vztah k počtu osob, které potřebují psychiatra. Největší počet případů, se kterými mám co do činění, jsou ďábelská ovlivňování.

Co je v obou případech příčinou?

Příčin je mnoho. Především jsou to spiritistické sedánky a příslušnost k satanským sektám. Protože tyto formy se šíří jako exploze, roste počet osob vystavených zlu, a ďábel má usnadněnou práci. Musíme si uvědomit, že při spiritistických sedánkách již nehraje hlavní roli médium, které přejde do tranzu, aby navázalo kontakt se zemřelými. (Pokud někdo v takovém případě odpovídá, je to démon, protože zemřelí jsou buďto v nebi, v očistci, nebo v pekle.) Dnes »duchové« odpovídají pomocí sklenice, která stojí na listu s písmeny, nebo skrze přijímač, který stojí zapnutý v prázdném prostoru, a pak se odpovědi poslouchají ze záznamu. Musím upozornit, že existují kněží, kteří doporučují rodičům, aby se tímto způsobem spojili se svými zemřelými dětmi. Pořádají se spiritistické seance, jako by šlo o pouhou hru. Podle průzkumu má 36 % dětí školního věku osobní zkušenosti s takovými spiritistickými sedánkami.

A jiné příčiny?

AMORTH: Druhou příčinou je setrvávání v určitých formách těžkých hříchů. Třetí příčinou je zaklínání, které provádí jiná osoba skrze ďábla. Oběť je při tom nevinná, ale Bůh to dopouští, protože respektuje svobodu člověka: Tak jako je možno zaplatit nájemného vraha, aby někoho zabil, tak je možno použít mága, aby na osobu přivolal zlo. Zaklínání nebo kouzla se mohou provádět různým způsobem: magií, zlým pohledem, kletbou nebo rity makumba nebo voodoo. Proti těmto for-

Z TISKOVÝCH ZPRÁV

Černé mše a zločinnost: Řím, Bologna a Turín – hlavní města satanských sekt

13. listopadu 1998: Řím. Skupiny občanů hlídají okolní lesy, aby zabránily slavení satanských obřadů. Přesto policie stále nachází stopy po takových slavnostech.

20. listopadu 1998: Siena. V místním kostele byly ukradeny proměněné hostie, které mají být použity k satanským obřadům.

28. listopadu 1998: Verona, Udine, Viterbo, Viareggio, Florencie, Řím, Caserta, Cagliari. V těchto městech rozdávají příslušníci sekty »Satanovi vyvolení« šeky na 50 000 lir. Sekta rozdává každý měsíc tři miliony lir pod heslem »Církev bere, satan dává«, aby na sebe upozornili.

28. listopadu 1998: Cuneo. U jistých manželů byla nalezena mrtvola ženy, která byla již v rozkladu. Policie se domnívá, že jde o ženu, která byla v průběhu satanského obřadu znásilněna a »obětována«.

29. listopadu 1998: Bologna. Státní prokuratura informuje o stále častějšímu nálezů stop po satanských obřadech jak ve městě, tak v provincii. Množí se obvinění z poškození hrobů a znásilnění.

12. prosince 1998: Řím. Na centrálním římském hřbitově byly odhaleny stopy po konání satanských obřadů: srdce kozla zabalené do růžového plátna.

29. prosince 1998: Kréta. Za tajemných okolností zemřel jeden manželský pár z Vicenzy, který se věnoval zaklínání duchů. Oba byli spoutáni a udušeni. V kabelce ženy bylo číslo 666, které je číslem Antikrista, a zbytky spálených křížů. Jejich smrt souvisí se satanskou sektou.

30. prosince 1998: Řím. Italské ministerstvo vnitra se obrátilo na policejní prefekty celé země a požaduje vytvoření zvláštních útvarů pro boj se sektami. Je uvedeno 366 organizací. Jeden obyvatel ze sta má v Itálii styky s magickými a ezoterickými sektami, z nichž mnohé praktikují satanské kultury.

mám se nejobtížněji bojuje. Jestliže osoba, proti které se čaroděj obrací, je v Boží milosti a je vyzbrojena tím, že vede normální život modlitby a je ve spojení s Pánem, nemůže jí kouzelník ublížit, nebo je jeho vliv jen velmi slabý.

Poslední příčina, proč se někdo stane obětí působení zla, spočívá v tom, že ho napadne sám ďábel, aniž bychom to mohli lidsky vysvětlit, a Bůh to připouští. Z Písma a církevních dějin známe řadu takových případů: od Joba až po svatou Anđělu z Foligna nebo sv. faráře Arského. Abych uvedl některé příklady z nedávné minulosti, můžeme jmenovat bl. Jana Calabria nebo sv. Jana Boska. Sv. Jan Bosko snášel dva roky sužování, která mu působil ďábel. (Podobně je tomu u sv. Edity Steinové a bl. otce Pia.) Sám sv. Pavel přiznává, že jej sužuje

satan. Když čtete tyto jeho dopisy, je nám zřejmé, že se jednalo o fyzické trápení, které má původ v čarech a které jej sužovalo až do jeho smrti: *Abych se pro vznešenost těch zjevení nepyšnil, byl mi dán do těla osten, posel to satanův, aby mě bil do tváře. To proto, aby se mě nezmočňovala pýcha.* (2 Kor 12,7)

V čem spočívá exorcismus?

AMORTH: Jedná se o svátostinu. Svátostinou označuje Církev »posvátná znamení napodobující určitým způsobem svátosti, jimiž se naznačují účinky, zvláště duchovní, a získávají se na přímluvu Církev« (CIC, kán. 1166). Zatímco svátosti ustanovil Ježíš Kristus, svátostiny určuje Církev. Církev zavedla svátostiny a exorcismus proto, aby moci, Kristem jí svěřené, propůjčila ještě větší účinnost na věřící. Každý věřící

nebo společenství se může modlit modlitby za osvobození, přičemž jedná podle Kristových slov, jak je čteme v šestnácté kapitole Markova evangelia: *Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: budou ve jménu mém vyhánět zlé duchy...* Exorcismus však mohou praktikovat jen biskupové a ti kněží, kteří k tomu obdrželi výslovné pověření. Tak to také stanoví v kán. 1167 církevní právo, které určuje, že při exorcismu je nutno přesně dodržovat rity a formy schválené církevní autoritou.

Pokud jde o italskou biskupskou konferenci, média referují o tom, že jmenovala několik nových exorcistů.

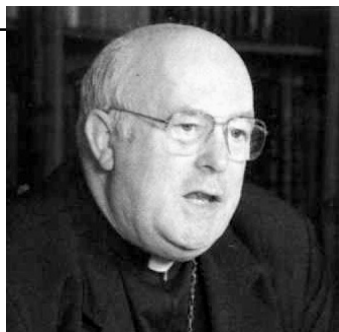
AMORTH: Pokud se biskupové k této věci vyjadřují, dělají to často velmi nepřesně, takže působí spíše kontraproduktivně.

Všechno bylo přenecháno svědomí a dobré vůli místního biskupa. Někteří si stále jasněji uvědomují, jak je potřebné mít v diecézi exorcistu, a proto se starají o nová jmenování. V neposlední řadě také proto, že věřící se v důsledku šířících se praktik magie, spiritismu a satanských sekt exorcistů stále více domáhají. Biskup z Maceraty Tarsizio Sarboni, který nedávno během cesty na zasedání biskupské konference přišel při autonehodě o život, jmenoval krátce před svou smrtí najednou 22 exorcistů. V mnoha diecézích však není ani jeden.

Zdá se, že někteří generálové tento boj mezi Božím královstvím a satanem stále poněkud brzdí.

AMORTH: Je tomu tak. Ale posledním soudcem v tomto boji je Bůh. V normálním případě nemůže ďábel člověku nic udělat, pokud se mu sám svobodně nedá k dispozici a nestane se jeho komplicem. Proto se před ďáblem nemusíme trást.

*30giorni 1/96,
překlad -lš-*

Nevyškolnost

Pochopit liturgii znamená také odmítnout každý pokus redukovat ji na jednu dobrou věc: Na cvičení, které je jako nabití baterie nebo uvolnění vlastní energie. Slavit liturgii jako teologický výklad, jako katechezi, jako protest, jako kampaň za vyšší uvědomělost nebo za sbírku znamená liturgii instrumentalizovat. Kdykoliv liturgii podřizujeme jinému pánu, zabíjíme ji.

Liturgie patří do stejného řádu jako hra. Má svůj původ a svůj smysl v sobě samé. Nechce ničeho dosáhnout. Když si hrajeme, hrajeme, abychom si hráli, nikoliv abychom dosáhli zisku. Získávat cenu patří do oblasti soutěže. Když hrajeme kopanou, abychom vydělali peníze, degradujeme hru. To už není hra. Hrát liturgickou hru, abychom něčeho dosáhli, by znamenalo oloupit ji o veškerou její důstojnost.

Liturgie se často stává školou. Chceme do ní všechno zabalit. Ona však musí zachovat své symbolické a hravé jednání. Pravou liturgii prožijeme v kláštrech. Tam není liturgie používána k ničemu. Vyžaduje však čas a celou osobnost. Není katechetickou a pro kázání se nepoužije mnoho slov. Nemá v sobě nic zvláště uměleckého, a přesto je sama o sobě krásná. Spočívá celá v plné chuti přijetí Krista skrze liturgické úkony. Tělo i duše jsou osloveny, i když rozum všechno nechápe.

Liturgie se nesmí stát sebe-realizací: »Krásně jsme zpívali!« »Téma se vydařilo!« »Atmosféra byla výtečná!« »Tady se znovu setkáme.« Nikoliv. Liturgie není místem, kde se spolu znovu setkáváme, nýbrž mís-

Liturgie, ryzí gesto oběti, památky a prosby, byla zredukována na pedagogickou a humanistickou záležitost

Dílo někoho jiného

Příspěvek arcibiskupa z Bruselu, kardinála Gottfrieda Danneelse, v Acta Curiae jeho arcidiecéze – dokončení

tem, kde se setkáváme s Pánem. Když zcela neodhlédneme od sebe samých, nic jsme neuvedli do pohybu, i když si říkáme: »Moje mše!«

Okno k neviditelnému

Ztráta symbolického významu v průběhu dějin byla pro liturgii vždy nebezpečná, protože symbol má v kultuře roli, která spočívá v přesvědčení, že existuje něco neviditelného. Ve světě, který se omezuje na to, co je viditelné a empiricky zjištěné, nemůže existovat symbolismus, protože ten je otevřeným oknem k neviditelnému.

A protože neviditelné může být vysloveno pouze tím, co je možno vnímat smysly, potřebujeme symbol, abychom je vyjádřili.

Znamení a symboly

Často se znamení a symboly zaměňují. Červený kříž na bílém plátně nebo bílý kříž na červeném plátně není žádný symbol. Je to znamení, které označuje zdravotní službu. Znamení patří do stejné kategorie jako značky na výrobku nebo ikona na počítači. Jedná se o piktogram, který byl pro nás vytvořen a kterým můžeme být manipulováni.

Znamení je prázdné, symbol naopak je plný. Znamení ukazuje na skutečnost, symboly obsahují skutečnost. Symbolem excellence je lidské tělo. Obsahuje duchovní skutečnost člověka a vyjadřuje ji symbolicky přirozeným způsobem – svým držením, gesty, výrazem tváře.

Zdá se mi, že smysl pro symbol se vytratil při přechodu od románství ke gotice. V románském umění jsou lidské postavy svým způsobem maskami zabydlenými přítomností. Po-

měry a velikosti a perspektiva nehrají žádnou roli. Gotická řeč je naopak příliš realistická. Na hlavě sochy můžete spočítat vlasy. Sochy světců jsou příležitostí, aby umělec zobrazil sám sebe. V románském umění je příroda stylizovaná. V gotickém je něco jako přírodopis.

Realistický proud se vrátil v renesanci. Lidské tělo je anatomický model. Zde jsme vstoupili do světa encyklopedií a techniky.

Jak překonat liturgickou krizi?

Naše slavnosti jsou krátké

Možná že to v dnešní hektické a uspěchané době zní paradoxně, ale domnívám se, že naše liturgické slavnosti by měly trvat déle. Co můžete říct na recepci, která trvá 23 minut? Liturgie potřebuje čas, aby mohla celým svým bytím a smyslem proniknout duši a víru. Východní liturgie trvají mnohem déle. Ve společenství Taizé nepokládá nikdo bohoslužby za příliš dlouhé a zpěvy za vynucené.

V liturgii rozumíme jednomu bodu po druhém. Bližší se k tajemství jako k pointilistické malbě (malba tečkovanou technikou). Realistický malíř hledá nejdříve na své paletě vhodnou barvu a pak ji použije. Pointilista si pohrává s barvami, které klade vedle sebe v malých bodech. Jen z dálky tvoří tyto pigmenty harmonický celek. Uchopení atmosféry závisí na vnímavosti oka, ale aby je oko pojalo, potřebuje čas.

Obnovit rovnováhu mezi slovem a úkony

Naše liturgie je upovídáná. Sestává pouze ze slov a pokynů,

ke škodě gest a barev. Jediný smysl, který potřebujeme, je sluch. Někteří se domnívají, že je třeba zavést scénickou hru, tanec nebo mimiku. Ale tu nejde o to udělat z liturgie divadlo. Jde spíše o to naslouchat tomu, co mohou vyslovit němě předměty: oheň musí být oheň, a nikoliv elektrické světlo. U svíčky nejde pouze o knot, který je upevněný v nehořlavé trubici, nýbrž o skutečnou svíci, která se taví a stravuje. Květiny musí šířit svou vůni, otevírat se a rozvíjet, nikoliv být zhotoveny z plastů. Prostor musí umožňovat liturgický vstup a výstup. Oltář, ambón, odkud se hlásá Boží slovo, křeslo pro celebranta musí být uspořádány tak, aby nás uváděly do symbolického prostoru, ve kterém všichni vytvářejí takovou jednotu, že to jde až pod kůži. Roucho kněze musí věřící oslovit dříve, než otevře ústa. Vezmete-li celebrujícímu ornát, stojí před vámi jen pan Ten a ten. Paramenta vyjadřují, že celebrant vystupuje ve jménu Ježíše Krista. I oděv věřících má svůj význam. Nejde jistě o to odívat se tak slavnostně jako dříve, ale náš oděv by měl vyjadřovat, že jsme pozváni ke stolu nejvyššího Pána.

Potřebujeme pedagogiku v tom smyslu, aby věřícím pomáhala proniknout do liturgie. Pedagogiku, která je učí, aby liturgii prožívali všim, co jsou – očima, rukama, nohama, hmatem. Liturgie je tak málo duchovní, že lidé uskutečňují svá gesta raději v takovém prostoru, kde se mohou alespoň shromáždit kolem sochy Panny Marie, dotknout se jí, zapálit svíci, položit květiny. Je tak málo duchovní, že se raději obracejí k ezoterickým kultům.

Rity a opakování

Rity slouží v liturgii k tomu, aby upevnily náboženskou zkušenost a důvěrně nás s ní seznámily. Když se Bůh zjevil Mojžíšovi v hořícím keři, rovnalo se to pohledu na žhavou lávu. Sku-

tečnost, že tato pomíjívá zkušenost je uzavřena do vyprávění a předčítá se ve shromáždění, dovoluje nám všem, abychom alepoň nahlédli do tohoto tajemství. Dogmata a rity nás chrání jako kůra před silným zážitkem, který bychom nesnesli. Jsou jako sluneční brýle, které nás chrání, abychom neoslepli. Nikdo nemůže spatřit Boha a zůstat na živu, proto se k němu židé přibližovali v symbolických vztazích jako k arše úmluvy nebo velesvatyni. Události narození nebo úmrtí nás hluboce dojmají. Proto nás rity při křtu a při pohřbu zasvěcují do radosti a smutku.

Každoroční opakování dějin spásy v liturgii je nezbytné, aby jejich pramen v nás vyhloubil kaňon, stejně jako kapka vody v průběhu staletí vyhloubí kámen. Musíme slavit každý rok totéž, abychom pokaždé rozpoznali novou stránku. Každý rok poslouchám Pašije J. S. Bacha a každý rok zaznívá volání *Eli, Eli, lema sabachthani!* jinak. Ne proto, že by šlo o jinou interpretaci, ale protože já sám jsem se změnil.

Psychologicky je církevní rok něco nádherného. Čas spásy je lineární, jde stále vstříc svému naplnění, ale církevní rok se cyklicky vrací stále znovu jako roční doby.

Jistě, je to i zvyk. Ten patří ke všem ritům v životě. Liturgie neslouží k tomu, aby vyhnala mé city do varu nebo probudila můj rozum, nýbrž k tomu, aby mi umožnila setkání. V míře, v jaké se kněz vytrácí z ritů, vyžadují se od něho animátorské a moderátorské vlastnosti, aby nás uspokojil, takže je spíše herec než služebník Kristův.

Kosmické zakořenění a posvátno

Liturgie nás učí, abychom žili v rytmu času a ročních dob: slunečního kalendáře pro Vánoce (zimní slunovrat) a měsíčního kalendáře pro Velikonoce (neděl po prvním jarním úplň-

KKC 2116 Je třeba odmítat všechny způsoby věštění: vyzývání satana nebo zlých duchů, vyvolávání mrtvých nebo jiné praktiky, o nichž se neprávem soudí, že „odhalují budoucnost“, uchylvat se o radu k horoskopům, k astrologii, k hádání z ruky, k výkladu předtuch a věšeb, k jevům jasnovidectví, ptát se médií, v tom všem se skrývá vůle mít vládu nad časem, nad dějinami a konečně nad lidmi a zároveň touha naklonit si skryté mocnosti. Je to v příkrém rozporu se ctí a úctou spojenou s láskyplnou bázní, jakou dlužíme pouze Bohu.

KKC 2117 Všechny praktiky magie a čarodějnictví, kterými člověk zamýšlí podrobit si skryté mocnosti, aby mu sloužily, a tak dosáhnout nadpřirozené moci nad bližním, byť by to směřovalo i k jeho uzdravení, závažně odporují ctnosti zbožnosti. Takové praktiky jsou ještě více odsouzenější, jsou-li spojeny s úmyslem škodit druhým nebo když se dovolávají zásahu zlých duchů. Také nošení talismanů je hodno pokárání. Věštění nebo magie se často užívá ve spiritismu. Proto církev věřící před ním varuje. Uchylování se k tzv. přírodním léčebným metodám nesmí vést ani ke vyzývání zlých mocností, ani ke zneužívání důvěřivosti druhých.

KKC 1673 Když církev veřejně a s autoritou prosí ve jménu Ježíše Krista, aby byla některá osoba nebo předmět chráněny proti vlivu zlého ducha a vymaněny z jeho poroby, mluví se o exorcismu. Ježíš jej prováděl (Mk 1,25nn); od něho také církev má moc a úkol vymítat zlé duchy. Jednoduchý exorcismus se provádí během slavní křtu. Slavný exorcismus, nazývaný „velký exorcismus“, může provádět jen kněz, a to s dovolením biskupa. Je třeba při tom postupovat prozíravě a přesně dodržovat stanovené předpisy církve. Exorcismus je zaměřen na vymítání zlých duchů nebo vymanění z ďábelského vlivu, a to skrze duchovní pravomoc, kterou Ježíš svěřil své církvi. Velmi odlišný je případ nemocí, především psychických, jejichž léčení náleží do oblasti lékařské vědy. Dříve než se přikročí k exorcismu, je tedy důležité se přesvědčit, zda se jedná o přítomnost zlého ducha, nebo jen o nemoc.

KKC 2851 Zlo v poslední prosbě modlitby Otče náš není něco abstraktního; označuje naopak osobu satana, zlého ducha, anděla, který se protiví Bohu. Ďábel (dia-bolos) je ten, který „chce překážet“ Božímu úradku a jeho dílu spásy dovršenému Kristem.

KKC 2854 Když prosíme, abychom byli osvobozeni od zlého, modlíme se zároveň o to, abychom byli zbaveni všeho přítomného, minulého i budoucího zla, jehož je ďábel původcem a podněcovatelem. V této poslední prosbě církev přednáší Otcí všechnu bídu světa.

K článku Co je to za módu? na str. 6

ku). Rozděluje naše týdny. Spojuje nás s přírodou dnem a nocí, vodou a ohněm, rostlinami a minerály. Proto je třeba zasazovat se o to, aby zařízení a materiály byly pravé: aby dřevo bylo dřevo a žádná náhražka. Jistě, můžeme hrát i na elektrofonických varhanách, ale oč úchvatnější jsou nástroje, jejichž zvuky vznikají jako dech v lidském hrdle!

Evangelistař nemůžeme nést pod paží. Také jej nevytahujeme z kapsy. Kdysi se soudilo, že desakralizace liturgii lidem přiblíží. Místo kalicha a pateny se používaly talíře a sklenice.

Bylo možno zacházet se všim, jako když číšník pracuje v poliční kavárně.

Tam, kde je všechno sakrální (posvátné), nezbývá místo pro profánní (světské). A kde je všechno profánní, tam nezbývá místo pro posvátné. Je třeba zachovat napětí mezi vírou a světem, mezi nebem a zemí, mezi tělem a duší. Svátek není pátek a řeč liturgie není řečí u hospodského stolu. Liturgie je jako park, jako přírodní rezervace, ve které jsou chráněny ty nejvzácnější a nejvíce ohrožené rozměry lidské existence.

(Redakčně kráceno)

Nelze rovněž popřít, že duchovní život mnoha křesťanů prochází momentem nejistoty, který zahrnuje nejen morální život, ale i modlitbu a samotnou teologickou integritu víry. Naše víra, vystavovaná často zkoušce již životními podmínkami naší doby, je mnohdy matena falešnými teologickými domněnkami, které se šíří díky krizi poslušnosti vůči učitelskému úřadu církve. (TMA 36)

Zpytování svědomí nemůže ponechat stranou ani otázku přijetí koncilu, tohoto velikého daru Ducha svatého církvi na konci druhého tisíciletí. V jaké míře se Boží slovo stalo plněji duší teologie a inspirátorem vši křesťanské existence, jak to požadovala věroučná konstituce Dei verbum? Je liturgie prožívána jako pramen a vrchol církevního života podle nauky koncilní konstituce Sacrosanctum concilium? Upevňuje se ve všeobecné církvi i v místních církvích ekleziologie společenství věroučné konstituce Lumen gentium tím, že se dává prostor charismatům, službě a různým formám účasti Božího lidu, aniž by se přitom otvíraly dveře populismu a sociologismu, které neodrážejí katolický náhled církve a autentického ducha 2. vatikánského koncilu? Zvláště závažná otázka se musí týkat také stylu vztahů církve a světa. Koncilní pokyny, obsažené v pastorální konstituci Gaudium et spes i v dalších dokumentech o otevřeném, vzájemně se respektujícím a srdečném dialogu, který se ovšem musí vyznačovat pozorným rozlišováním a odvážným vydáváním svědectví pravdě, jsou stále platné a vybízejí nás k další práci. (TMA 36)

Šestero základních pravd

1. JE JEDEN BŮH

Není jiného Boha. On JE. Nikdo ho nestvořil ani nevymyslel. Nemá počátek ani konec, je věčný, nekonečně dokonalý, nejvyšší. Víra v jednoho Boha se nazývá monoteismus. Jsou náboženství, která vyznávají více bohů a nazývají se polyteistická. Jsou ale náboženství, jejichž bůh se neosobně rozplývá v celém vesmíru. I když můžeme vlastním rozumem dospět k poznání, že Bůh je jeden, **a to osobní**, pro nás, kteří věříme Božímu slovu, vyplývá tento závěr z toho, že on sám nám to o sobě řekl: *Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, a nemáš jiného Boha.*

2. BŮH JE SPRÁVEDLIVÝ SOUDCE, KTERÝ DOBRÉ ODMĚŇUJE A ZLÉ TRESTÁ

Spravedlivý znamená, že každému dává to, co mu patří. Lidská spravedlnost často selhává, protože člověk nezná do hloubky lidskou mysl, lidské úmysly a záměry. Jen Bůh proniká do člověka a zná mě dokonale. I když mě lidé špatně hodnotí, mám jistotu, že Bůh mě zná a je spravedlivý.

Dnes mluvíme více o tom, že Bůh je milosrdný. To je pravda. Velice potřebujeme Boží milosrdenství. Ale domnívat se, že mohu dělat, co chci, a Bůh mi odpustí, je myšlení zlé. Nejdříve musím vyrovnat své dluhy vůči Bohu a lidem, a pak mohu očekávat Boží milosrdenství. Výlučná víra v Boží milosrdenství a její zneužití opovržlivým spoléháním je hříchem proti Bohu, který je spravedlivý.

3. BŮH JE VE TŘECH OSOBÁCH: OTEC, SYN A DUCH SVATÝ

Pravdu o Nejsvětější Trojici nazýváme tajemstvím víry. Je to tedy pravda, o které bychom nevěděli nic, kdyby nám ji Ježíš nezjevil. Poznání této pravdy překračuje možnosti lidské-

ho rozumu. Můžeme si ji přiblížit pouze v podobnostech. Ježíš mluvil výslovně o Otci, sebe nazývá Božím Synem a přislíbil Ducha svatého, který vychází z Otce i ze Syna.

Každé naše žehnání a invocace Sláva Otci... je vyznáním víry v Nejsvětější Trojici, v Otce, který nás stvořil, v Syna, který nás vykoupil, a v Ducha svatého, který nás posvěcuje.

4. SYN BOŽÍ SE STAL ČLOVĚKEM, ABY NÁS SVOU SMRTÍ NA KŘÍŽI VYKOUPIIL

Bůh se stal člověkem a stal se nám podobným ve všem, kromě hříchu. Stal se člověkem, aby nás vykoupil z otroctví hříchu svou smrtí na kříži. Můžeme tedy opět volat k Bohu „Otče“. Být spasen znamená vrátit se k Otci.

5. DUŠE LIDSKÁ JE NESMRTELNÁ

Biologický tělesný život nám předávají rodiče. Člověk má však ještě vyšší život myšlení, rozhodování a citů. Ten není materiálním výtvozem. Je to život duše, kterou vdechne každému člověku sám Bůh. Po smrti se tělo vrací do země, ale duše dále trvá. Jiná náboženství mluví o přetělování. My však věříme toto: Po smrti se vracíme k Otci Stvořiteli. Jednou přijde den našeho zmrtevýchvstání a pak budeme buď věčně žít s Otcem, nebo na základě vlast-

ní volby budeme od něho na věky zavrženi. Na věky, protože naše duše je nesmrtelná.

6. KE SPÁSE JE NEZBYTNĚ POTŘEBNÁ BOŽÍ MILOST

Životem z víry chceme dosáhnout spásy. K tomu nezbytně potřebujeme Boží milost. Milost je opakem hříchu. Buď žijeme v milosti, nebo v hříchu.

Milost v nás se rozhojňuje svátostmi. Svátosti jsou viditelné znaky ustanovené Ježíšem Kristem, které nám zprostředkují božský život. Abychom dosáhli spásy, nestačí naše úsilí ani pomoc jiných lidí. Sám Bůh nám dává svou pomoc skrze svou milost, abychom mohli být navěky s ním. Bez jeho milosti nemůžeme dosáhnout tohoto svého cíle.

Díky Boží milosti můžeme v sobě rozvíjet božské ctnosti: **víru, naději a lásku**. Ty jsou darem Božím i zárukou Boží přítomnosti v nás.

S Boží milostí můžeme rozvíjet čtyři hlavní ctnosti: **moudrost, spravedlnost, statečnost a mírnost**.

Protože naše přirozenost je narušená a náchylná ke zlému, bez Boží milosti snadno upadáme do hříchu. Lidské hříšné skutky a myšlenky mají svůj kořen v sedmi hlavních hříších. Jsou to: **pýcha, lakomství, smislivost, závist, nestřídmost, hněv a lenost**.

-ra-

MESIÁŇSTÍ ŽIDÉ V ALMA-ATĚ

Skupina mesiánských židů v Alma-Atě »Chaim Chadašim« (Nový život) přijala do svých řad 14 nových členů a přesáhla tak počet 100. Toto náboženské sdružení vyznavačů judaismu uznává Ježíše Krista za Mesiáše, slíbeného ve Starém zákoně.

Toto hnutí bylo v Alma-Atě založeno v září 1998 po návštěvě amerického misionáře rabína J. Bernsteina. Misionáři zorganizovali třídní evangelizační hudební festival, v jehož průběhu vysvětlili, v čem spočívá podstata hnutí mesiánských židů.

9. srpna přijel do Alma-Aty rabínův pomocník M. Moris, který zde uskutečnil seminář pro vyznavače Starého zákona.

Hlavním střediskem tohoto náboženského hnutí je přístav Haifa (Palestina).

-KAI-

Svatý farář Arský 4

»Hieronymus Vincenc« však tomu nedůvěřoval a odmítl funkci učitele. Přes den se skrýval a teprve večer vyšel z temnoty, aby se nadýchal trochu svobody. Ve večerních hodinách předčítal rodinným příslušníkům z evangelia a životopisů svatých. Získal si záhy u všech velké sympatie. Odvažoval se stále více být pro mladé i staré učitelem náboženství a přitom se učili i číst a psát. Odvážil se i zajít do vsi Noes, aby byl přítomen na mši svaté.

Stále více pociťoval tíseň. Jak by se mohl dostat domů? Nevídel žádné východisko ze své choulostivé situace. Pravděpodobně to byly všechno plány Boží Prozřetelnosti. Starostova autorita jej chránila. Přitom mohl být apoštolsky činný: na jedné straně svým vyučováním, a na druhé straně ctnostným příkladem. Nakonec se rozhodl, že zde zůstane. I když jej vojenské úřady hledaly, přece jen zůstal, někdy i zázračným způsobem, neodhalen.

Uprostřed léta r. 1810 odebrala se matka Fayotová, v jejímž domě Jan Maria našel útočiště, do Charbonnières v blízkosti Lyonu. Využila této příležitosti, aby zašla do Dardilly k rodičům svého schovance a předala jim jeho dopis. Matka Vianneyová byla přešťastná, že konečně dostala zprávu o svém synu. Ale otec Vianney, který měl mnoho oplétaček s policií kvůli svému synu, byl pobouřen, protože jeho syn byl pokládán za zběha a stále po něm slídí.

»Kde bydlíte?« ptal se otec paní Fayotové. »Ať si můžu svého syna odvést zpět!«

»I kdybyste se dověděl, kde bydlím, schovala bych ho jinam, abyste ho nenašel, protože on je cennější než všechno vaše jmění!«

Mezitím dostal Jan Maria všechny potřebné knihy, aby se

i sám mohl dále vzdělávat. U příležitosti sňatku císaře Napoleona s Marií Luisou vyhlásil panovník amnestii, která se týkala i všech dezertérů, takže Jan Maria se mohl vrátit domů.

Je jisté, že v době svého skrývání Jan Maria velice trpěl, a byl proto šťastný, že se počátkem roku 1811 mohl vrátit k normálnímu životu.

V době svého kněžství často hovořil ve vzpomínkách o této době. Jeden z jeho přátel již po světcově smrti vyprávěl: »Když chtěl lidem postavit plasticky před oči, co to znamená tíže hříchu, líčil jim: „Když jsem žil jako vojenský zběh, denně jsem prožíval úzkost, že policie přijde, odvede mě a postaví před vojenský soud. Tak je tomu i s hříšníkem: žije v ustavičné tísní svědomí, že padne do rukou Boží spravedlnosti.“«

Nikdo nebyl šťastnější z návratu »dezertéra« než farář Balle, jeho velký mecenáš. Ani na okamžik nepochyboval o návratu svého chráněnce a vždy těšil jeho matku slovy: »Nemějte o svého syna nejmenší obavy. Není ani mrtvý, ani nemocný. Z něho nikdy nebude voják, ale kněz.«

Matka Vianneyová důvěřovala slovům tohoto šlechtěného kněze, ale nebylo jí dopřáno, aby viděla svého syna u oltáře. Brzy po jeho návratu zemřela, ale před smrtí důrazně uložila svému muži, aby Janu Marii nekladl žádné překážky na cestě za dosažením jeho cíle.

Horko těžko podařilo se faráři Balleovi přivést latinu svého žáka do takového stavu, že mohl 11. května 1811 přijmout tonzuru.

V tehdejší době museli seminaristé studovat jeden rok filozofii a dva roky teologii. V říjnu 1812 nastoupil Jan Maria do semináře ve Verrières u Montbrison, aby začal svá filozofická studia. Jako 26letý byl nej-

starším ze všech svých spoluzáků. I jeho profesor byl mladší.

I přes jeho věk a všechnu dobrou vůli se záhy ukázalo, že ze všech spoluzáků nejslabší. Všechny přednášky se konaly v latině, a on je nestačil sledovat. Nakonec musel být zařazen mezi sedm žáků, pro které se přednášky konaly francouzsky, aby byla jistota, že je pochopili.

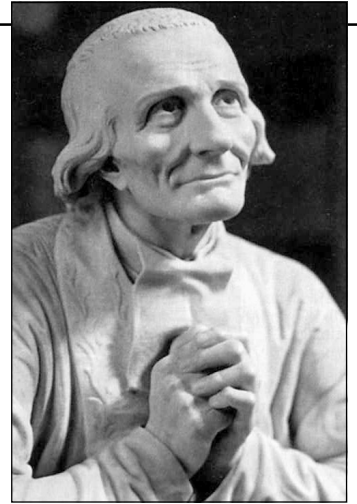
Po osmi měsících napsal faráři Balleovi: »Teď to jde s mým studiem lépe, než jsem si troufal pomyslet.« A přece, Jan Maria byl opravdu velice slabým žákem. Patřil k těm, o kterých řekl sv. Pavel: Bůh si vyvolil slabé, aby zahanbil silné (srov. 1 Kor 1,25-28).

Jan Maria se utíkal ke Spasiteli v Nejsvětější svátosti oltářní. Jemu si vždy postěžoval na své trápení a prosil o pomoc.

TĚŽKÁ CESTA KE KNĚŽSTVÍ

Mezitím přišel rok 1813. V létě toho roku skončil Jan Maria filozofická studia a vrátil se na faru do Ecully. Pod vedením svého velkého dobrodince faráře Balle se připravoval na přijetí do kněžského semináře v Lyonu.

Krátce před svátkem Všech svatých r. 1813 nastoupil Jan Maria do kněžského semináře. Mezi jeho spoluzáky byl Marcel

Champagnat, se kterým studoval již ve Verrières a který později založil kongregaci maristů. Spojovalo je hluboké přátelství.

Jan Maria byl v semináři nápadný svou velkou pílí, usebraností, rozhodností, velkým umrtvováním, horlivostí v modlitbě a svým kajícím duchem, ale také velikými těžkostmi, které musel překonávat, aby mohl sledovat přednášky.

Na jedné straně měl ve zvláštní míře všechny ony ctnosti, kterými se má vyznačovat kněz, ale na druhé straně musel překonávat všechny možné překážky, aby mohl být vysvěcen, protože, pokud šlo o znalosti, neodpovídal vytyčeným požadavkům.

Jeden z jeho spoluzáků, pozdější kněz, marista, Declas, který ho jako seminaristu dobře znal, řekl při procesu blahověření: »On byl světec!«

(Pokračování příště)

200. VÝROČÍ ZJEVENÍ

Na 200 000 katolíků se účastnilo 14. srpna bohoslužby k 200. výročí zjevení Panny Marie ve vietnamském La Vang. Hlavním celebrantem byl kardinál Pham Dinh Tung. Ve svém kázání řekl, že důvodem sociálních problémů, kterými trpí nejvíce ženy a děti ve všech částech země, je především bezbožnost. Tomu, kdo se k Matce Boží modlí, jistě Maria pomůže. Jubilejní slavnosti byly zakončeny 15. srpna mší svatou a tzv. »růžovým tancem« místního ženského sdružení. K zjevení Panny Marie zde došlo během pronásledování křesťanů v letech 1798–1801. V r. 1820 byla na místě zjevení postavena kaple ke cti Panny Marie. Kaple byla protináboženskými fanatiky zničena při dalším pronásledování, kterému padlo za oběť asi 100 000 katolíků. V r. 1886 byla zahájena stavba nové svatyně, která byla vysvěcena r. 1901. Nová, větší svatyně byla posvěcena 22. srpna 1928 za účasti 30 000 věřících. V období rozdělení Vietnamu měla tato svatyně obzvláštní význam. V r. 1959 se zde konal mariánský kongres a svatyně byla povýšena mezi baziliky.

Potřebujeme dnes ještě odpustky?

O odpustcích jsme slyšeli ve škole v hodinách dějepisu: o M. Janu Husovi, který se r. 1412 postavil proti kupčení s odpustky v Praze, i o tom, že prodávání odpustků v Německu vyvolalo reformační hnutí, započaté Martinem Lutherem. Proto se můžeme ptát: Existují ještě dnes odpustky? Dají se koupit? Víme přece, že peníze a věci Boží spolu nejdou dohromady. V Bibli čteme: »Petr mu (Šimonu Mágovi) odpověděl: „Tvé peníze ať jsou zatraceny i s tebou: Myslíš sis, že se Boží dar dá získat za peníze!“« (Sk 8,20) V několika otázkách a odpovědích se pokusíme přijít věci na kloub.

Odpustky jsou od slova odpouštět. Znamená to tedy, že se jejich prostřednictvím odpouští hříchy?

Ne, hříchy se odpouštějí ve svátosti smíření.

Co tedy odpustky jsou?

Odpustky promíjejí tresty za hříchy a pomáhají zahladit následky hříchů.

Copak se tresty za hříchy neodpouštějí ve svátosti smíření?

Ve svátosti smíření se odpouští hřích, tedy spáchané provinění. Trest za hřích se automaticky nepromíjí, tak snadné to zase není. Kromě toho zůstávají následky hříchů jako oslabená vůle, otupené svědomí, špatné návyky a sklony. Vymanit se z nich je obtížné.

Je o odpustcích nějaká zmínka v Bibli?

Není. Ale na několika místech čteme, že se máme za sebe navzájem modlit a pomáhat si. „Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.“ (Gal 6,2) Odpustky jsou Božím dobrodínním, které církev zprostředkuje svým členům.

Patří odpustky k učení církve?

Ano. Pojednává o nich Kodex církevního práva, hlava 4, kánony 992–997.

Jsou odpustky nutné ke spáse?

Nejsou. Je to spíš vhodná příležitost, která se nabízí. Záleží na nás, zda ji využijeme.

Dopustíme se hříchu, když odpustky nechceme získávat?

Ne, církev k získání odpustků nikoho nenutí. Je to stejné, jako když člověk s nárokem na důchod o něj nepožádá a žije raději ze svých úspor. Za to ho stát do vězení nepošle.

Z čeho uděluje církev odpustky?

Církev je rozděluje ze zásluh Pána Ježíše, P. Marie, apoštolů, mučedníků a všech těch, kteří svůj život dobře prožili. Je to výraz solidarity, společenství svatých v praxi.

Kdo konkrétně může udělovat odpustky?

Odpustky uděluje papež nebo ten, kdo od papeže dostane výslovné oprávnění. Nikdo jiný odpustky udělovat nemůže.

Co znamená, že odpustky jsou částečné nebo úplné?

Odpustky částečné promíjí jenom určitou část trestů za hří-

chy, úplně promíjejí všechny tresty.

Co znamená, že odpustky jsou plnomocné?

Je to starší výraz pro odpustky úplně, tj. odpouštějící všechny tresty za hříchy. Odpustky plnomocné = odpustky úplně.

Kdo může odpustky získat?

Může je získat katolický křesťan žijící v plném společenství s církví (= není exkomunikovaný), který má úmysl odpustky získat, splní předepsané podmínky a je ve stavu posvěcující milosti alespoň na konci předepsaných skutků.

Mohou získat odpustky i děti?

Děti mohou získat odpustky, jestliže již přistupují ke svátosti smíření, ke sv. přijímání a jsou poučeny o tom, co odpustky jsou. Mají tak stejné podmínky jako dospělí.

Jaké jsou to podmínky?

Podmínky se liší podle toho, zda se jedná o odpustky částečné, nebo úplné. U úplných odpustků jsou podmínky přísnější. V podstatě se vyžaduje stav milosti posvěcující a vykonání předepsaného dobrého skutku.

Jaké jsou podmínky u částečných odpustků?

1. Mít úmysl odpustky získat.

2. Být ve stavu posvěcující milosti (= nemít na duši těžký hřích).

3. Vykonat skutek odpustky obdařený.

Je k získání částečných odpustků nutná svátost smíření a sv. přijímání?

Není to předepsáno, vyžaduje se toliko stav posvěcující milosti. Na druhé straně víme, že stav milosti posvěcující se získá především přijetím svátosti

smíření a rozmnožuje se sv. přijímáním.

Uvádí se u částečných odpustků počet dní nebo let, jak tomu bylo dříve?

Dny nebo roky se již neuvádí, tato praxe byla opuštěna. U částečných odpustků se jedná o jakési zdvojnásobení hodnoty zadostiučinění za hříchy, které je tím větší, čím větší byla láska a úsilí o křesťanskou dokonalost při konání dobrého skutku. Záleží tak na nás, s jakou opravdovostí chceme odpustky získat.

Jaké jsou podmínky u úplných (plnomocných) odpustků?

1. Mít úmysl odpustky získat.

2. Nemít trvalé zalíbení v žádném hříchu, ani těžkém, ani lehkém.

3. Přijmout svátost smíření (jedna svátost smíření postačí k získání několika úplných odpustků).

4. Přijmout sv. přijímání pod jednou nebo pod obojí způsobou (pro každé úplné odpustky zvlášť).

5. Pomodlit se jakoukoliv modlitbou na úmysl papeže (např. jednou Otče náš a Zdravas).

6. Vykonat skutek úplnými odpustky obdařený. Svátost smíření, sv. přijímání a modlitbu na úmysl papeže je možno splnit několik dní před nebo několik dní po vykonání předepsaného dobrého skutku. Je však vhodné, aby sv. přijímání a modlitba na úmysl papeže byla

V tomto třetím roce bude vědomí „cesty k Otci“ pobízet všechny, aby tak, jak to chce Kristus, Vykupitel člověka, nastoupili cestu opravdového OBRÁCENÍ, která s sebou zároveň přináší jak „negativní“ aspekt osvobození od hříchu, tak „pozitivní“ aspekt rozhodnutí pro dobro, vyjádřené mravními hodnotami, obsaženými v přirozeném zákoně, potvrzeném a prohloubeném evangeliem.

V této perspektivě se má znovu objevit a horlivě ctít svátost pokání ve svém nejhlubším významu. Hlásání obrácení, které nutně vyžaduje křesťanská láska, je mimořádně důležité v dnešní společnosti, v níž se často zdají být ztraceny samotné základy mravního nazírání lidské existence. (TMA 50)

vykonána téhož dne jako skutek úplnými odpustky obdařený.

Co znamená, že svátost smíření je nutno přijmout několik dní před nebo po vykonání dobrého skutku úplnými odpustky obdařeného: kolik dní to je?

Není to přesně stanoveno. Obvykle se uvádí asi týden až 10 dní. Tedy asi 10 dní před nebo 10 dní po vykonání předepsaného skutku.

Pro koho můžeme odpustky získat?

Odpustky částečné i úplné můžeme získat: 1. pro sebe, 2. pro určitého zemřelého člověka na způsob přimluvy.

Můžeme odpustky získat pro některého žijícího člověka, např. pro svoje děti nebo vnuky?

Nemůžeme. Mají možnost je získat sami.

Mohou odpustky získat křesťané jiných církví, např. církví evangelických?

Nemohou. Odpustky uděluje pouze církev katolická.

Mohou odpustky získat řeckokatolíci?

Mohou je získat. Jsou to přece řádní členové katolické církve. Jejich východní obřad není na překážku.

Mají řeckokatolíci jiné podmínky k získání odpustků než římskokatolíci?

Nemají. Podmínky jsou stejné u všech katolíků bez ohledu na jejich obřad a liturgii.

Jak často je možno odpustky získat?

Úplné odpustky pouze jednou za den, částečné odpustky i vícekrát za den.

Co způsobí získání odpustků pro zemřelé?

1. Při získání částečných odpustků zkrácení jejich očištění věštin.

2. Při získání úplných odpustků vysvobození z očištění, tedy okamžité přijetí do slávy nebeské.

Co je pro zemřelého důležitější: zapálit na jeho hrobě svíci, nebo pro něho získat odpustky?

Zapálení svíce na hrobě je výrazem vzpomínky, piety

a vděčnosti. Zapálená svíce sama o sobě ovšem zemřelému neprospěje. Naproti tomu jsou odpustky pro zemřelého účinnou pomocí.

Jaké jsou skutky odpustky obdařené?

A) Tři všeobecnější příležitosti. Částečné odpustky může získat věřící křesťan:

1. Který při plnění svých povinností a snášení životních strastí pozvedá v pokorné důvěře svou mysl k Bohu a vyzývá ho, aspoň v duchu, nějakou invokací. Tyto invokace – „šťelné modlitby“ – mohou být naprosto libovolné, pouhé jejich odříkání však samo o sobě nestačí k získání odpustků, musí to být modlitba jdoucí z hloubi duše.

2. Který veden duchem víry a milosrdenství dává sám sebe nebo svůj majetek do služby bratřím trpícím nouzí.

3. Který se v duchu pokání dobrovolně zdržuje něčeho dovoleného a jemu příjemného.

B) Posvěcený předmět. Věřící křesťan, jenž zbožně užívá kříže s tělem Ukřižovaného i bez něho, růžence, škapulíře anebo medailónku, které řádně posvětil některý kněz, získává částečné odpustky. Důvodem k získání odpustků není pouhé vlastnictví posvěceného předmětu, ale jeho zbožné užívání (např. nosit při sobě, s úctou uchovávat doma apod.).

C) Četba Písma svatého. Kdo čte Písmo sv. s úctou ke slovu Božímu a na způsob duchovní četby, může získat částečné odpustky. Koná-li to aspoň 1/2 hodiny, může získat úplné odpustky.

D) Pobožnost křížové cesty. Kdo koná pobožnost křížové cesty před řádně zřízenými 14 zastaveními, může získat úplné odpustky. Vyžaduje se, aby se pohyboval od jednoho zastavení ke druhému a rozjímal při tom o umučení a smrti Páně. Koná-li se pobožnost veřejně a nemohou-li všichni obcházet jednotlivá zastavení, postačí,

Dopis nemocným – září 1999

Draží nemocní! Už je tu zase září, a to je začátek školního roku. Nad čím bychom se měli zamyslet, na jaký úmysl v něm obětovat své bolesti a strasti? Opět jsem vybrala úmysly Apoštolátu modlitby – tentokrát úmysl národní. Víte jak zní? – „Aby se srdce dětí otevírala nejen pro krásy tohoto světa, ale i pro vnímání milosrdného Boha“. Třeba si řeknete – to je přece především věcí rodičů, ne naší! Vidíte, a já si právě naopak myslím, že je to především věcí naší! Věcí všech nemocných, trpících, všech babiček a dědečků, kteří tu ve své bezmocnosti a nemohoucnosti nacházejí široké pole působnosti – modlit se a obětovat za svá vnoučata či pravnoučata, za děti našeho národa a celého světa.

Každý jistě víte ze zkušenosti ve vlastní rodině, že dnešní mladí rodiče sotva na tento úkol stačí. Pokud vůbec věří, jejich víra je chabá a je úplně zatlačena do pozadí spoustou vlastních problémů, ať už partnerských, či pracovních. Kolik manželství se dříve nebo později rozpadne právě proto, že tyto problémy se pro obě strany stanou neřešitelnými. Na děti se v těchto situacích povětšinou vůbec nemyslí. A jsou to právě ony, kdo tím nejvíce trpí.

Jednou jsem četla, že „rodinu může udržet pohromadě jen vzájemná láska, nic jiného. Ale tato láska nespočívá jen v citech, je to věc i rozumu a vůle: Je to umění naladit se na vlnu toho druhého, pochopit ho. Je to moudrost, která dopřává druhému potřebnou míru volnosti a vzdálenosti, neboť opravdová láska vzdálenosti jen sílí. Stálou blízkostí se vyčerpává nebo přechází v touhu toho druhého přímo vlastnit, ztotožnit si ho – a pak už to není láska, nýbrž sobectví“.

Všichni jsme svědky toho, jak toto sobectví ve světě převládá, protože láska – to je Bůh! Ale Bůh ve většině našich rodin už nemá místo. Kdo ho tam může vrátit? Kdo může naučit naše děti vnímat milosrdného Boha? – Jedině naše vytrvalá modlitba, plná vroucí důvěry v Boží slitování.

Zdraví Vás sestra Pavla

aby se pohyboval pouze ten, kdo pobožnost řídí, zatímco ostatní zůstávají na svých místech. Komu něco brání konat pobožnost křížové cesty tímto způsobem (např. nemoc, špatné počasí), může získat tytéž odpustky, věnuje-li se alespoň 1/2 hodiny duchovní četbě a rozjímá o umučení a smrti Páně.

E) Modlitba růžence. Kdo se v kostele, veřejně kapli nebo v rodině pomodlí aspoň pět desátek růžence souvisle, může získat úplné odpustky. Za jiných okolností možno získat touto modlitbou částečné odpustky (např. sám doma). K získání plnomocných odpustků je třeba spojit ústní modlitbu s rozjímáním o růžencových tajemstvích. Při veřejné modlitbě mají být oznamována jednotlivá tajemství, a to způsobem v místě obvyklým. Koná-li se však tato modlitba soukromě,

postačí připojit k ústní modlitbě rozjímání o tajemstvích.

F) Účast na kázání (homílii). Kdo pozorně a zbožně vyslechne hlásání slova Božího, může získat částečné odpustky. Zúčastní-li se několika promluv při „misiích“ a je přítomen při jejich slavnostním zakončení, může získat odpustky úplné.

G) Adorace Nejsvětější svátosti. Kdo navštíví Nejsvětější svátost, může získat částečné odpustky. Adoruje-li aspoň 1/2 hodiny, může získat úplné odpustky.

H) Exerciie (duchovní cvičení). Kdo se zúčastní duchovních cvičení aspoň po celé tři dny, může získat úplné odpustky.

I) První sv. přijímání. Kdo poprvé přistupuje ke stolu Páně, i ti, kdo se zúčastní slavnosti prvního sv. přijímání, mohou získat úplné odpustky.

Dokončení příště

SLAVNOST NA UKONČENÍ DIECÉZNÍHO PROCESU O BLAHOŘEČENÍ P. ANTONÍNA ŠURÁNKA

V úterý 21. září 1999 uzavře otec arcibiskup Mons. Jan Graubner v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci za přítomnosti kněží arcidiecéze šetření o životě, hrdinských ctnostech a pověsti svatosti služebníka Božího Antonína Šuránka, kněze. Diecézní proces blahořečení bude zakončen v 9.30 hod. slavnostní mší svatou, po které bude následovat vlastní ukončení procesu a přednáška papežského preláta Mons. prof. ThDr. Jaroslava Němce.

Práce na této první fázi v diecézi trvaly přes tři roky. Komisi předsedal biskupský vikář prof. ThDr. J. Němec, jejími členy byly metropolitní kanovníci doc. ThDr. Fr. Polášek a Mons. J. Šich. Oficiálním zástupcem ctitelů byl vicepostulátor P. A. Kotek.

Postupně byly nejdříve shromážděny všechny spisy a osobní doklady P. Šuránka, pak se přikročilo k přísežnému výslechu 43 svědků a k formulaci čtyř odborných posudků. Materiály, které budou nyní odeslány k dalšímu šetření na Kongregaci pro svatořečení do Říma, jsou shromážděny do 8 svazků o 2 000 stranách.

Římská kongregace se nejprve vysloví o juridické platnosti tohoto diecézního procesu a potom vydá pokyn k zahájení druhé fáze šetření o svatosti P. Šuránka. Jejím výsledkem bude vypracování podrobné a vědecky dokumentované pozice a příslušného dekretu o hrdinských ctnostech našeho kandidáta. Tento dekret autorizuje nazývat ho ctihodným. Jelikož však k samotnému blahořečení je zapotřebí alespoň jednoho přísně doloženého zázraku na přímluvu dotyčného kandidáta, který musí být výslovně schválen papežem, je třeba, aby se nyní věřící a zvláště jeho ctitelé spojili v modlitbě a prosili Pána Boha o tuto milost. Mimořádná vyslyšení hlase na Arcibiskupství olomouckém, Wurmova ul. 9, 771 01 Olomouc.

POHŘEB ARCIOPATA OPASKA

Desítky kněží, biskupů, opatů, nejvyšší státní představitelé i stovky věřících doprovodili v pátek 3. 9. 1999 60. arcipata břevnovského benediktinského kláštera Anastáze Opaska na jeho poslední pozemské cestě. Kardinál Miloslav Vlk, který byl hlavním celebrantem zádušní mše v chrámu sv. Markéty, v promluvě označil Anastáze Opaska za člověka dialogu, který kolem sebe dokázal shromáždit lidi nejrozličnějších politických i náboženských názorů a stavět mezi nimi mosty vzájemného porozumění. Kardinál připomněl, že právě toto má být úlohou církve v moderní pluralitní společnosti. Opaskova odvaha k otevřenosti a širokému dialogu pramenila z jeho hlubokého zakotvení v Bohu. Pochopil, že život potřebuje vzlet, a dokázal nasměrovat různé životní cesty k vertikále, která vše integruje do výsledné harmonie. Styl jeho působení je zároveň arcipatovským odkazem pro církve dneška.

Soustrastný dopis papeže Jana Pavla II. přečetl v závěru mše apoštolský nuncius arcibiskup Giovanni Coppa.

Jménem všech arcipatových přátel promluvil Ivan Medek, který nazval Anastáze Opaska krásným člověkem a skutečným Evropanem. Písníkář Jaroslav Hutka se se zesnulým rozloučil vlastní písní a zástupce Ackermannovy krajanské obce (Ackermann Gemeinde) v Praze, katolický kněz Anton Otte, poděkoval Opaskovi za jeho přínos k ozdravení česko-německých vztahů.

Obřad posledního rozloučení a uložení do řádové hrobky vykonal na břevnovském

hřbitově delegát opata-primase pro Slovanskou benediktinskou kongregaci Clemens Lashofer z rakouského Göttweigu.

Posledního rozloučení se kromě mnoha dalších hostů zúčastnili i prezident republiky Václav Havel a předseda vlády Miloš Zeman.

NOVÝ PŘEVOR-ADMINISTRÁTOR BŘEVNOVSKÉHO ARCIOPATSTVÍ

Po nedávném úmrtí arcipata Anastáze Opaska zvolila kapitula Benediktinského arcipatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Praze-Břevnově na tři roky převorem-administrátorem P. Prokopa Petra Siostrzonka OSB. Kapitule předsedal a volbu potvrdil delegát opata-primase pro Slovanskou benediktinskou kongregaci Clemens Lashofer OSB.

Převor-administrátor má stejná práva a povinnosti jako opat, nepřijímá však opatskou benedikci a neuzivá opatské insignie. Během tří let své služby v úřadu by měl komunitu dovést k opatské volbě.

Petr Siostrzonek se narodil 9. srpna 1957 v Českém Těšíně, gymnázium absolvoval tamtéž. V letech 1976–1983 studoval na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. Po 3. ročníku vykonával dvouletou základní vojenskou službu. Kněžské svěcení přijal v r. 1983 v Olomouci. Během teologických studií složil tajně první sliby a přijal řeholní jméno Prokop.

Jako kaplan působil v Ostravě-Porubě, v Třinci, ve Valašském Meziříčí a v Olomouci (u sv. Mořice). V roce 1987 byl zbaven

tzv. státního souhlasu k výkonu duchoven- ské služby pro své spojení s benediktinským řádem a opatem Anastázem Opaskem, který v té době žil v exilu. Poté pracoval jako dělník v Tesle Rožnov pod Radhoštěm. V říjnu 1988 opět nastoupil do duchovní správy ve Strážnici a v Ratajích u Kroměříže.

Po politických změnách u nás v r. 1989 byl opatem Opaskem jmenován převorem břevnovského kláštera a pověřen jednáním o navrácení kláštera do rukou řádu. Zároveň působil jako farář baziliky sv. Markéty v Břevnově. Od 1. července 1997 byl pověřen vedením noviciátu benediktinského řádu v České republice.

ORELSKÁ POUŤ NA SVATÉM HOSTÝNĚ

Orelské pouti, pořádané 22. srpna u příležitosti 90. výročí tělovýchovné organizace Orel, se zúčastnilo na mariánském poutním místě Svatý Hostýn přibližně 15 000 osob. Program zahájil průvod v čele se 70 historickými prapory orelských žup a jednot. Hlavním celebrantem slavnostní bohoslužby pod širým nebem byl kardinál Miloslav Vlk. Po mši sv. pozdravil účastníky bývalý předseda KDU-ČSL Josef Lux, tradiční orelský poutník, který také přijel na Svatý Hostýn načerpat posilu před odletem na operaci do USA.

Tradice orelských poutí sahá až do doby první republiky. Mimořádně velká pouť (100 000 účastníků) se na Sv. Hostýně konala také v r. 1948, kdy u nás proběhl komunistický puč. Tělovýchovná organizace Orel má v ČR 240 jednot v 19 župách. Sdružuje 14 000 členů, z toho je 80 % mládeže do 18 let.

ČBK

Ve dnech 29. října až 6. listopadu se koná **pouť žáků a přátel Dona Boska do Říma s návštěvou Turína, Milána, Colle di Don Bosko, Pisy.**

Ubytování a polopenze jsou zajištěny. Přibližná cena: 7 000 Kč.

Přihlášky: Ing. P. Petr Chovanec, Dům P. Marie Pomocnice, Foersterova 2, 616 00 Brno-Žabovřesky.

Unie křesťanských pedagogů, pobočka Praha, vás zve na přednášku Mgr. Lucie Cekotové **DOMÁCÍ ŠKOLA – ALTERNATIVNÍ ZPŮSOB VZDĚLÁVÁNÍ**, která se bude konat v úterý 5. října 1999 v 18 hod. (vchod se zavírá v 18.15 hod.) v sále sv. Voršily, vchod z Ostrovní ulice č. 11, Praha 1. V rámci tohoto filozofického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž.

List ke školnímu roku 1999/2000

Draží přátelé,
dnes člověk cítí, že se musí o něco pevněho opřít, sám kolísá – ba i padá. Dítě má první oporu v rodičích. Ale co potom dál, až člověk začne dospívat, osamostatňovat se? A co když rodina neplní dobře svoji roli? Útěky dětí z domova, omamné jedy, divoká hudba, zbožňování maskotů, zpěváků, sportovců, nevázaný sex atd. – to jsou pokusy mladých o něco se opřít, něco zbožňovat. Jsou to však víry falešné a často ničivé.

Člověk musí mít víru. Je to totiž v jeho přirozenosti. Člověk je od přirozenosti tvor náboženský. Dnešní svět nabízí okultismus, spiritismus, astrologii, horoskopy, kartárky, vykladače snů, mimozemské bytosti – UFO. Ovšem tato „víra“ člověka v krizových situacích nezachrání.

Řeknete si: Dobrá, to všechno víme, a ještě mnohem víc. Chceme lék, ochranu, pravdu. Něco, co nás nezničí, ale oživí, pomůže, zachytí.

A to může dokonale jen Kristus: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět,

abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18,37)
Jediný je pravý Bůh. BŮH JEST!

A poznávání Boha skrze Ježíše Krista se děje především při bohoslužbě, zvláště nedělní. To pro všechny, kdo hledají pravdu. Pro dítě je však nenahraditelná náboženská výuka ve škole. Vždyť „víra je z hlásání“ (sv. Pavel). Zde jsou začátky. Uvažte však: Mohlo by dítě začít chodit do školy např. až od 3. třídy? To by jistě látku nezvládlo, nestačilo by ostatním žákům. Stejně tak, kdyby skončilo např. v 5. třídě. Jak by zvláště dnes bylo připraveno na další život?

Podobně náboženská výuka je potřebná po celou dobu školní docházky, tedy od 1. do 9. třídy, tzn. v době, kdy se mladý člověk dále vyvíjí a orientuje. Poté se poznávání Boha a společenství s ním děje jiným způsobem. Pro toho, kdo neustrnul, je Bůh stále nový. Stejně tak je velkým omylem ponechávat na dítěti, zda chce, či nechce chodit do náboženství. Jak by to skončilo u mnoha dětí, kdyby tuto možnost volby měly v denní docházce do školy?

Zvu tedy všechny děti do hodin náboženství a připomínám rodičům povinnost náboženské výchovy a předávání víry, ke které se zavázali ve chvíli křtu svých dětí. „Chcete, aby bylo vaše dítě pokřtěno. Tím na sebe berete povinnost, že ho vychováte ve víře v Pána Ježíše, že ho budete učit milovat Boha a bližního, jak nám to Pán Ježíš přikázal. Jste si této povinnosti vědomi?“ Tehdy jste odpověděli: „Ano.“ (Křestní obřad) Tak jste slíbili samotnému Bohu.

Chci Vám v tom být nápomocen a těším se, že se budu s Vašimi dětmi setkávat nejen v hodinách náboženství, ale i v kostele s celou Vaší rodinou, jak se na křesťanskou rodinu sluší.

Váš kněz

Liturgická čtení

Neděle 19. 9. – 25. neděle v mezidobí

1. čt.: Iz 55,6–9
Ž 145(144),2–3.8–9.17–18 Odp.: 18a
2. čt.: Flp 1,20c–24.27a
Ev.: Mt 20,1–16a

Pondělí 20. 9. – památka sv. Ondřeje Kim Taegona, Pavla Chong Hasanga a druhů (v litoměřické diecézi: svátek Výročí posvěcení katedrály)

1. čt.: Ezd 1,1–6
Ž 126(125),1–2ab.2cd–3.4–5.6 Odp.: 3a
Ev.: Lk 8,16–18

Úterý 21. 9. – svátek sv. Matouše

1. čt.: Ef 4,1–7.11–13
Ž 19(18),2–3.4–5 Odp.: Řim 10,18b
Ev.: Mt 9,9–13

Středa 22. 9. – ferie

1. čt.: Ezd 9,5–9
Tob 13,2.3–4a.4bcd.5.8 Odp.: 2a
Ev.: Lk 9,1–6

Čtvrtek 23. 9. – ferie

1. čt.: Ag 1,1–8
Ž 149,1–2.3–4.5–6a+9b Odp.: 4a
Ev.: Lk 9,7–9

Pátek 24. 9. – ferie

1. čt.: Ag 1,15b–2,9
Ž 43(42),1.2.3.4 Odp.: 5cd
Ev.: Lk 9,18–22

Sobota 25. 9. – sobotní památka P. Marie

1. čt.: Zach 2,5–9.14–15a
Jer 31,10.11–12ab.13 Odp.: srov. 10d
Ev.: Lk 9,43b–45

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	19.9.	20.9.	21.9.	22.9.	23.9.	24.9.	25.9.
Antifona	812	1692	1673	857	873	889	1666
Žalm	783	786	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	812	1693	1673	857	873	889	1666
Antifony	813	828	1674	858	874	890	906
Žalmy	813	828	813	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	816	1693	1674	861	877	893	1668
Antifona k Zach. kantiku	717	1694	1522	861	877	894	1669
Prosby	817	1694	1675	861	878	894	1655
Záv. modlitba	717	1522	1522	862	878	894	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	817	832	792	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	1676	865	882	898	913
Záv. modlitba	717	835	1522	865	882	898	913

Nešpory:

SO

Hymnus	807	821	1698	1685	867	883	900	915
Antifony	808	822	838	1678	868	884	900	916
Žalmy	808	823	838	1678	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	1701	1680	871	887	903	918
Ant. ke kant. P. M.	716	717	1701	1523	871	887	904	717
Prosby	811	826	1702	1681	872	888	904	918
Záv. modlitba	717	717	1522	1522	872	888	904	718
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

MCM s. r. o. NABÍZÍ Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Maria Calasanz Ziescheová
A VODY PLYNOU

(Vyprávění o opatu Reginovi z Prümü)

Poutavý životopis věnovaný osobě Regina z Prümü, který žil v letech 840 až 915. Regino, jedna z velkých mnišských postav své doby, dvakrát prožívá hrůzy a ničení normanských nájezdů a námahu znovubudování Prümü. Sedm let řídí osudy zdejšího opatství. Poté, co je odsud intrikami vypuzen, je povolán biskupem Raatbodem do zničeného opatství St. Martin v Trevíru. I zde se výraznou měrou podílí na obnovných pracích. 28. května roku 915 umírá jako řádový mnich v klášteře svatého Maximina v Trevíru.

Váz., A5, 320 stran, 239 Kč

Steve Biddulph
TAJEMSTVÍ VÝCHOVY
ŠTĚSTNÝCH DĚTÍ

Autor, australský klinický psycholog zabývající se rodinnou terapií, nabízí v této knize nové podněty k zamyšlení nad tím, jak žít s dětmi a jak je vychovávat, aby byly skutečně šťastné. Tajemství výchovy šťastných dětí nachází autor především v takové lásce rodičů a vychovatelů, která je citlivá, ale při výchově nedělá ústupky.

Brož., 160x230 mm, 136 stran, 157 Kč

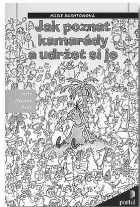

Rosie Rushtonová
JAK POZNAT KAMARÁDY A UDRŽET SI JE

Autorka publikace nabízí nápady a rady, jak vyřešit problémy ve vztazích ke svým přátelům. Zabývá se (s větší či menší dávkou humoru) především vážnějšími záležitostmi, jako je otázka poznání a získání kamarádů, jak s nimi dobře vycházet, či jak se vyrovnat s tím, že mě přítel opustí. Autorka nezapomíná ani na „drobnosti“ – kamarádovy narozeniny apod.

Český překlad knihy vtipným způsobem ilustroval Petr Ďoubalík.

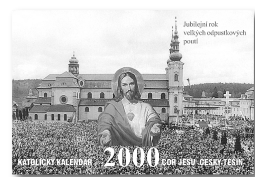
Brož., A5, 136 stran, 139 Kč

STOLNÍ KATOLICKÝ KALENDÁŘ 2000

Týdenní kalendář vycházející v nakladatelství COR JESU s barevnými fotografiemi kostelů, ve kterých se budou v příštím jubilejním roce konat odpustkové pouti. V kalendáři jsou uvedena data těchto poutí a každý den je označen malým barevným sloupečkem podle liturgické barvy, která se v uvedený den při bohoslužbách používá.

Formát 180x230 mm, 49 Kč

Upozorňujeme, že v nakladatelství COR JESU vyjde také stolní denní kalendář s liturgickými texty a s výroky svatých a významných teologů. Budou zde uvedeny rovněž informace o poutích k Velkému jubileu roku 2000. Podrobnější informace přineseme v příštím čísle našeho časopisu.

Pláceno převodem
706 035

Novinové výtahy

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská, s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1